

www.isnadsistemi.org

İSNAD ATIF SİSTEMİ

1. İSNAD atıf sistemi nedir?

İSNAD, sosyal ve beşeri bilimler alanında hazırlanan çalışmalarda kullanılmak üzere Türkiye merkezli olarak geliştirilen akademik yazım ve kaynak gösterme sistemidir. “Kaynak gösterme”, bilginin bilimselliğinin bir gereği olduğu kadar fikrî mülkiyet ve telif haklarına saygının da bir gereğidir. İstifade edilen bir kaynağın araştırmada belirtilmemesi yayın etiği suçudur (intihal / plagiarizm). Bu sebeple ortaya konulan bilimsel bir çalışmanın kaynakları, başka araştırmacılar tarafından tekrar ulaşılabilir ve kontrol edilebilir olacak şekilde bibliyografik bileşenleri ile doğru ve eksiksiz olarak yazılmak durumundadır.

Yaygın şekilde kullanılan kaynak gösterme biçimleri şunlardır.

AAA	Antropoloji
MLA	Dil ve Edebiyat
Chicago	Beşeri Bilimler
APA	Psikoloji
ASA	Sosyoloji
NLM, AMA	Tıp
AIP	Fizik
İSNAD	Sosyal ve Beşeri Bilimler

Belirtilen bu stiller, ilgili disiplinlere özgü gereksinimler sebebi ile ortaya çıkmıştır. İSNAD atıf sistemi ise Türkiye merkezli olarak Antropoloji, Arkeoloji ve Sanat Tarihi, Coğrafya, Dil ve Edebiyat, Eğitim, Felsefe, Halkbilimi, Hukuk, İktisadi ve İdari Bilimler, İlahiyat, Psikoloji, Sanat, Sosyal Hizmetler, Sosyoloji ve Tarih gibi sosyal ve beşeri bilimler alanında görülen atıf ve kaynak gösterme gereksinimlerinin giderilmesi amacıyla geliştirilmiştir.

İSNAD atıf sistemi; akademik bir yazının başlığının nasıl belirleneceği, özetinin hangi bilgileri içermesi gerektiği, anahtar kavramların nasıl seçileceği, başlıklandırma formatının nasıl olması gerektiği, içerdiği tablo ve şekillerin nasıl oluşturulacağı, çalışmada kullanılan Arapça, Farsça, İngilizce ve diğer eser adlarının ve müellif isimlerinin nasıl yazılacağı, tarih ve yüzyılların hangi şekilde gösterileceği, yayın etiği kapsamında nelere dikkat edilmesi gerektiği, istifade edilen kaynak eserden dolayı veya doğrudan nasıl alıntı yapılacağı, atıf yapılan kaynakların metin içinde veya dipnotta nasıl yazılacağı ve kaynakçanın nasıl

oluşturulacağı gibi akademik yazımla ilgili bilinmesi ve uygulanması gerekli tüm kuralları içermektedir.

2. İSNAD ne anlama gelmektedir?

Sözlükte “dayanmak, yaslanmak, itimat etmek” manasındaki “sened” kökünden türeyen isnad, “temellendirmek, dayamak; sözü söyleyenine kadar ulaştırmak, bir sözün, bir rivayetin geliş yolunu haber vermek, ilk kaynağa kadar götürmek” anlamlarına gelmektedir. “Sözünün senedi nedir?” örneğinde olduğu gibi sözün kaynağını sorgulamak ve belirtmek için kullanılmaktadır. Bu anlamda isnad, akademik yazımda atıf veya alıntı yapılan kaynağı belirtmek için geliştirilen atıf sistemine, Türkiye merkezli yayın yapan ilahiyat alan dergilerinde görev üstlenen editörlerin çoğunluğunun (%70,4) kararı ile ad olarak seçilmiştir.

3. İSNAD atıf sistemi ne zaman geliştirildi?

İSNAD atıf sistemi, 2017-2018 yıllarında “İlahiyat Atıf Sistemi” olarak geliştirildi ve ilk versiyonu 12/03/2018 tarihinde matbu ve online olarak yayınlanarak ücretsiz olarak kullanıma sunuldu. Sistemin Türkiye’de ve Türk Cumhuriyetlerinde ilahiyat alan dergileri arasında ilgi görmesi ve ilahiyat alanı dışında da kullanımına dair talepler gelmesi üzerine İSNAD’ın ikinci versiyonu, tüm sosyal bilimler alanında kullanılabilecek şekilde geliştirildi ve Eylül 2018 itibari ile hizmete sunuldu. İSNAD artık sosyal ve beşeri bilimlerin tüm alanlarında kullanılabilmektedir.

4. İSNAD atıf sistemi kim tarafından geliştirildi?

İSNAD atıf sistemi, Dr. Abdullah Demir tarafından Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü’nce desteklenen RGD-015 numaralı “Ulusal İlahiyat Atıf Dizini Projesi” kapsamında, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Dini İlimler Uygulama ve Araştırma Merkezi (DİMER) bünyesinde, akademik yayıncılık alanında uzman öğretim üyelerinin ve hakemli dergi editörlerinin görüş, öneri ve değerlendirmeleri alınarak geliştirildi. Yaygın atıf biçimlerinden APA, Amerika Psikoloji Derneği (American Psychology Association) ve Chicago ise Modern Diller Derneği (Modern Languages Association) tarafından geliştirilerek satışa sunulmuştur.

5. İSNAD atıf sistemi neden önemlidir?

İSNAD; Türkiye merkezli olarak geliştirilen, kullanıma sunulduğu 12/03/2018 tarihinden kısa bir süre sonra hakemli akademik dergi ve kitap yayıncıları ile Fakülte Dekanlıkları (mezuniyet tezlerinin yazımında) ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüklerince (Yüksek Lisans ve doktora tezlerinin yazımında) kullanımı benimsenen, Web of Science / Clarivate Analytics, TÜBİTAK TR Dizin ve TÜBİTAK DergiPark gibi akademik yayıncılıkla ilgili indeks ve dergi platformlarınca kaynak gösterme biçimlerinden biri olarak sistem

entegrasyonu yapılan, Zotero, Mendeley ve EndNote gibi dünya çapında kullanılan kütüphane ve referans düzenleme yazılımlarına uygun şablonları hazırlanan ve ücretsiz olarak kullanıma sunulan ilk ve tek yerli-milli kaynak gösterme sistemidir ve bu açıdan oldukça önem arz etmektedir. Türkçe'nin bir bilim dili haline gelmesi hedefleniyorsa, bu hedefe ulaşmada, Türkçe olarak hazırlanan bir bilimsel yazım ve kaynak gösterme sisteminin bulunması da bir zorunluluktur. Ortaöğretim ve üniversite öğrencilerinin Türkçe olarak hazırlanan ve ücretsiz olarak kullanıma sunulan İSNAD atıf sistemini öğrenmeleri ve kullanmaları, aslı İngilizce olan ve satın alma imkanı da elde edemeyecekleri sistemleri öğrenmelerine kıyasla daha elverişlidir ve kolaydır. Türkçe konuşan ülkelerin bilim insanlarının bildiri, makale, kitap, proje ve benzeri bilimsel çalışmalarını İSNAD atıf sistemini kullanarak hazırlamaları, Türkçenin ortak bir bilim dili olarak güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

6. İSNAD atıf sistemi ile ne amaçlanmaktadır?

İSNAD atıf sistemi ile Türkiye'de ve Türki Cumhuriyetlerde; Antropoloji, Arkeoloji, Coğrafya, Dil ve Edebiyat, Felsefe, Halkbilimi, Hukuk, İktisadi ve İdari Bilimler, İlahiyat, Müzik, Psikoloji, Sanat Tarihi, Sosyal Hizmetler, Sosyoloji ve Tarih gibi sosyal ve beşeri bilimler alanında hazırlanan yayınlarda ortak bir atıf sisteminin kullanımını sağlamak hedeflenmektedir. İSNAD atıf sisteminin kullanımı, Türkçe konuşan ülkelerde sosyal ve beşeri bilimler alanında kaynak göstermede standartlaşmayı sağlayarak atıf ve etki değeri tespitine olanak sağlayacak ve Türk dünyası arasında bilimsel iletişimi kolaylaştıracaktır.

7. İSNAD atıf sistemini kim kullanabilir?

İSNAD atıf sistemi, sosyal ve beşeri bilimler alanında araştırma yapan ve yazı kaleme alan öğrenciler, akademisyenler ve yazarlar ile bu alanda yayın yapan kurum ve kuruluşların hizmetine sunulmuştur. Sosyal bilimler alanında yayın yapan birçok dergi İSNAD atıf sistemini kullanmaya başlamıştır. Lisans mezuniyet tezi, yüksek lisans tezi ve doktora tezlerinin yazımında İSNAD atıf sisteminin kullanılmasını öngören ve bunu tez yazım kılavuzlarına dahil eden üniversitelerin sayısı artmaktadır. Ayrıca ulusal ve uluslararası sempozyum ve kongre düzenleyen birçok kurum ve kuruluş, katılımcıların bildirilerini İSNAD atıf sistemine uygun olarak hazırlamalarını talep etmeye başlamıştır. Ücretsiz olarak kullanıma sunulan bu sistem, kullanıcı dostu arayüzü ve kaynak gösterme yazılım eklentileri ile hızla kabul görmekte ve benimsenmektedir. Öğrenciler, yazarlar, araştırmacılar ve akademisyenler; İSNAD'ın EndNote, Zotero ve Mendeley gibi kaynak gösterme yazılım eklentileri sayesinde daha kolay, daha hızlı ve hatasız olarak "atıf ve kaynak gösterme" işlemlerini yapabilmektedirler. Bu sisteminin Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinde kullanımı yaygınlaşmaya devam etmektedir.

8. İSNAD atıf sisteminin ana fikri nedir?

İSNAD atıf sisteminde atıf yapılan kaynağa dair bilgiler, metin içinde “Yazar - Tarih (Author - Date)” bilgisi (APA benzeri) veya dipnotta “Yazar - Eser (Author - Title)” bilgisi ile (Chicago, MLA ve Turabian stillerinde olduğu gibi) ilgili sosyal bilim dalının genel kullanımına uyularak verilebilmektedir. Ancak İSNAD’a göre eser künye bilgileri kaynakçada, tek bir biçimde nokta ile bölünerek yazılabilmektedir. Örneğin psikoloji alanında hazırlanan bir makalede İSNAD’a uygun olarak paragraf içinde “Topaloğlu (2014, 11)” şeklinde atıf gösterilebilmektedir. Antropoloji, Arkeoloji, Coğrafya, Dil ve Edebiyat, Felsefe, Halkbilimi, Hukuk, İktisadi ve İdari Bilimler, İlahiyat, Müzik, Psikoloji, Sanat Tarihi, Sosyal Hizmetler, Sosyoloji ve Tarih gibi sosyal ve beşeri bilimler alanında hazırlanan makalelerde ise kullanılan esere dipnotta “Abdullah Demir, *Ebû İshak es-Saffar’ın Kelâm Yöntemi* (Ankara: İSAM Yayınları, 2018), 44” şeklinde atıf yapılabilmektedir. Buna karşın gerek İSNAD Metin İçi ve gerekse İSNAD Dipnotlu sistemin tercih edildiği çalışmalarda, “Kaynakça” tek bir biçimde “Soyad, Ad. Eser Adı. Basım Yeri: Yayıncı, Tarih.” formunda oluşturulmak durumundadır. İSNAD’ın bu yönü, yazarlara kolaylık sağlayacağı gibi yayınlarda yer alan kaynakçaları veri tabanlarına aktararak atıf tespiti ve etki değeri gibi bibliyometrik hesaplamalar yapan kurum ve kuruluşlara, bilgisayar yazılımlarınca parçalanarak anlamlandırılabilir temiz veri sunarak kolaylık sağlayacaktır.

9. İSNAD atıf sistemine neden ihtiyaç duyuldu?

Türkçe’nin bir bilim dili haline gelmesi hedeflenmekte ve buna dönük çalışmalar yürütülmektedir. Bu hedefe ulaşmada, Türkçe olarak hazırlanan bir bilimsel yazım ve kaynak gösterme sisteminin bulunması da bir zorunluluktur. Ortaöğretim ve üniversite öğrencileri ile araştırmacı ve yazarların Türkçe olarak hazırlanan ve ücretsiz olarak kullanıma sunulan İSNAD atıf sistemini öğrenmeleri ve kullanmaları, aslı İngilizce olan sistemleri öğrenmelerine kıyasla daha elverişli ve kolaydır. Ülkemizde birçok devlet kurumu ve üniversite, yıllardır kitap yayınladıkları halde, ortak bir akademik yazım ve kaynak gösterme sistemi üzerinde birliktelik sağlanamamıştır. Hatta aynı kurumun farklı tarihlerde yayınladığı eserlerde bile farklı kaynak gösterme sistemlerinin kullanıldığı görülebilmektedir. Çoğu zaman kullanılan kaynak gösterme biçimleri, uluslararası aslına uygun da değildir. En çok yapılan hata ise ilk dipnotun “Kopyala-Yapıştır” komutu ile kaynakçaya aynen taşınarak “Soyad, Ad” değişimi yapıldıktan sonra diğer bilgilerin olduğu gibi bırakılmasıdır. Oysa uluslararası yaygın kaynak gösterme biçimlerinde aşağıda da görüldüğü üzere eser bilgileri dipnotta genel olarak “virgül”; kaynakçada ise “nokta” ile ayrılmaktadır.

APA	Yeşilyurt, T. (2018). Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık. Cumhuriyet İlahiyat Dergisi, 22 (1), 93-111. DOI: 10.18505/cuid.405516
MLA	Yeşilyurt, T. "Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık". Cumhuriyet İlahiyat Dergisi 22 (2018): 93-111 < http://dergipark.gov.tr/cuid/issue/36586/405516 >
Chicago	Yeşilyurt, T. "Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık". Cumhuriyet İlahiyat Dergisi 22 (2018): 93-111
RIS	TY - JOUR T1 - Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık AU - Temel Yeşilyurt Y1 - 2018 PY - 2018 N1 - doi: 10.18505/cuid.405516 DO - 10.18505/cuid.405516 T2 - Cumhuriyet İlahiyat Dergisi JF - Journal JO - JOR SP - 93 EP - 111 VL - 22 IS - 1 SN - 2528-9861-2528-987X M3 - doi: 10.18505/cuid.405516 UR - http://dx.doi.org/10.18505/cuid.405516 Y2 - 2018 ER -
EndNote	%O Cumhuriyet İlahiyat Dergisi Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık %A Temel Yeşilyurt %T Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık %D 2018 %J Cumhuriyet İlahiyat Dergisi %P 2528-9861-2528-987X %V 22 %N 1 %R doi: 10.18505/cuid.405516 %U 10.18505/cuid.405516
ISNAD	Yeşilyurt, Temel . "Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık". Cumhuriyet İlahiyat Dergisi 22 / 1 (Haziran 2018): 93-111. http://dx.doi.org/10.18505/cuid.405516

Kaynakçada eser künye bilgilerinin “nokta” ile ayrılması, atıf dizini yazılımlarının eser bilgilerini anlamlı veriler olarak parçalayabilmesi ve anlamlandırabilmesi için gereklidir. Oysa belirtilen hatalı kullanım, devlet kurumlarınca yayımlanan eserlerde bile görülebilmektedir. İSNAD atıf sisteminin kullanımının yaygınlaşması, bu ve benzer atıf gösterme hatalarını asgari düzeye inmesine olanak sağlayacaktır. Ayrıca Türkçe konuşan ülkelerin bilim insanlarının makale, kitap, proje ve benzeri bilimsel çalışmalarını İSNAD atıf sistemini kullanarak hazırlamaları, Türkçenin ortak bir bilim dili olarak güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

Sosyal Bilimler alanında yaygın olarak kullanılan APA, Chicago ve MLA gibi kaynak gösterme biçimleri, Türkçe akademik çalışmalarda, bu sistemlerin İngilizce asıllarına tam mutabık olarak ne yazık ki kullanılamamaktadır. Örneğin TÜBİTAK DergiPark sisteminde kayıtlı 1949 dergi bulunmaktadır. Bunların içinde Chicago sistemini kullandığını belirten dergilere göz atıldığında büyük bir kısmının Chicago’yu aslına uygun ve doğru olarak kullanmadığı görülebilmektedir. 694 Sosyal Bilim Dergisi’nden TÜBİTAK TR Dizin’e kabul edilenlerin sayısı ise 372’dir. Dergilerin TR Dizin’e veya uluslararası indekslere kabul edilmelerinin ön şartı, beyan ettikleri atıf gösterme sistemlerini tüm yayınlarında kullanıyor olmalarıdır. Oysa bu şart, Türkçe yayın yapan dergiler tarafından tam olarak karşılanamamaktadır. İSNAD atıf sisteminin yaygınlaşması, araştırmacıların ve yazarlarının işini kolaylaştıracağı gibi dergilerin taranırılığına bu açıdan olumlu katkıda bulunacaktır. Zaten Eylül 2018 itibari ile uluslararası A sınıfı indekslerce de taranan önemli oranda sosyal bilimler dergisi İSNAD’ı kullanmaya başlamış durumdadır.

APA, MLA ve Chicago gibi asıl olarak İngilizce kaleme alınacak çalışmalarda kullanılmak üzere hazırlanan atıf ve referans sistemleri; bu stillerin kitap formlarının ve online tam metin erişimlerinin ücretli olması ve öğrencilerin İngilizce dil becerilerinin yetersiz olması gibi nedenlerle ortaöğretim, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretim aşamalarında yeterince öğretilmemektedir. Örneğin Eylül 2018 itibari ile APA Kılavuzu 40 TL, Chicago atıf sisteminin online bir yıllık bireysel abonelik ücreti 39 Dolar ve matbu nüshası 49 Dolar’dır.

Subscription Options

Individual Subscriptions

Subscriptions to *The Chicago Manual of Style Online* include access to the full contents of the 17th and 16th editions. Click [here](#) to download the Individual Rate Sheet. Click [here](#) to sign up for a free 30-day trial subscription.

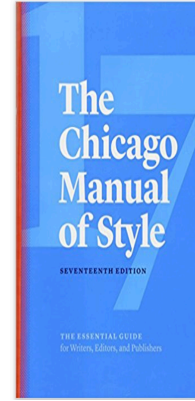
- 1-year \$39
- 2-year \$70
- 3-year \$99

The Chicago Manual of Style, 17th Edition Seventeenth Edition

by The University of Chicago Press Editorial Staff (Author)

★★★★☆ 70 customer reviews

#1 Best Seller in Book Publishing Industry

Hardcover
\$49.29

Other Sellers
from \$49.29

Buy new

In Stock.

Ships from and sold by Amazon.com. Gift-wrap available.

Coupon ☐ Save an extra \$3.02 when you apply this coupon. Details

This item ships to Turkey. [Learn more](#)

More Buying Choices

İSNAD atıf sistemi ise Türkiye merkezli olarak Türk dilinde geliştirilmiştir. İSNAD'ın hem tam metin erişimi hem de online kullanımı tamamen ücretsizdir. Türkiye ve Türkiye Cumhuriyetlerindeki öğrenci ve akademisyenlerin, İSNAD'a sınırsız olarak erişim sağlamaları ve öğrenmeleri bu açıdan daha mümkündür. Ayrıca İSNAD'ın Zotero, Mendeley ve EndNote yazılımlarına uygun şablon eklentileri de hazırlanarak ücretsiz olarak kullanıma sunulmuştur.

Asıl olarak İngilizce kaleme alınan çalışmalar için geliştirilen bu sistemlerde kullanılan bazı atıf ifadeleri, Türkçe yazım ve imla kurallarına uymamaktadır. Örneğin Chicago stilinde “Kitap Bölümü” kaynak gösterilirken kitap isminden önce “in (içinde)” edatı kullanılmaktadır. Oysa Türkçede kitap adından önce “İçinde” yazarak kitap bölümüne atıf yapmak mümkün değildir.

John D. Kelly, “Seeing Red: Mao Fetishism, Pax Americana, and the Moral Economy of War,” *in Anthropology and Global Counterinsurgency*, ed. John D. Kelly **et al** (Chicago: University of Chicago Press, 2010), 77.

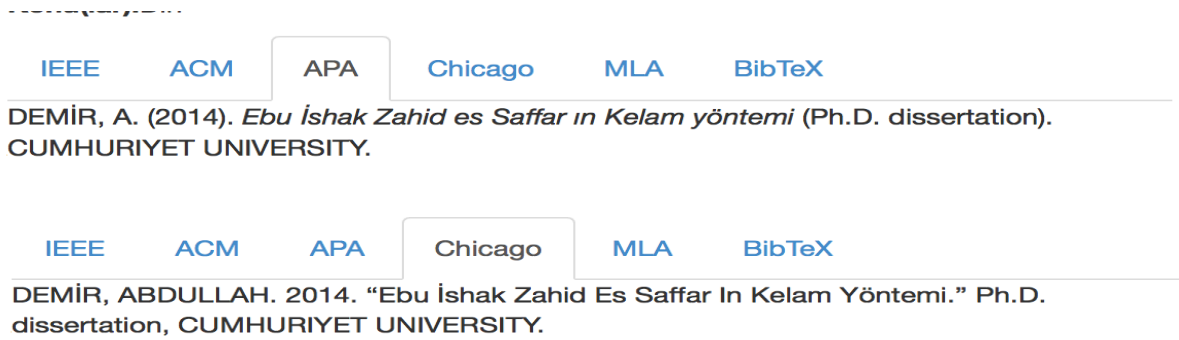
John Kelly, “Seeing Red: Mao Fetishism, Pax Americana, and the Moral Economy of War,” *içinde Anthropology and Global Counterinsurgency*, ed. John D. Kelly et al (Chicago: University of Chicago Press, 2010), 77.

Bir diğer örnek ise şudur: Chicago stilinde kaynakçada makale adları ve bölüm adlarından sonra nokta işareti konulmakta ve akabinde çift tırnak işareti kullanılmaktadır. Oysa Türkçede nokta, çift tırnak işaretinin dışına yazılmaktadır.

Kelly, John. “Seeing Red: Mao Fetishism, Pax Americana, and the Moral Economy of War.” In *Anthropology and Global Counterinsurgency*, edited by John D. Kelly, Beatrice Jauregui, Sean T. Mitchell, and Jeremy Walton, 67–83. Chicago: University of Chicago Press, 2010.

APA, MLA ve Chicago gibi atıf sistemleri, İngilizce olarak kaleme alınan çalışmalar haricinde başka bir dilde aynen kullanılamamaktadır. Çünkü eser künye bilgilerini belirtirken İngilizce olarak geçen “s.n. (yayıncı bilinmiyor)”, “s.l. (basım yeri yok)”, “et al. (ve diğerleri)”, “Id (aynı müellif)” ve “p. (sayfa)”, “trans. / Translated by (çeviren)”, “no. (sayı)”, “Review of (kritik eden)”, “interview by (Röportaj yapan)” ve “PhD diss. (doktora tezi)”, ve “master thesis (yüksek lisans tezi)” gibi ifadelerin Türkçeye veya ilgili dile çevrilmesi ve kısaltma olarak karşılığının uyarlanması gerekmektedir. Çeviri konusunda bir mutabakat olmadığı için bu sistemlerde kullanılması gerekli kısaltmaların farklı çevirileri ile karşılaşmak mümkündür. Oysa İSNAD atıf sisteminde, kullanılan kısaltmaların Türkçe ve İngilizce karşılıkları belirlenerek yazım ve kullanım birliğinin sağlanması hedeflenmiştir. İSNAD’ın Arapça, Almanca ve Fransızca ve Türki dillere de çevirisi yapılarak aynı ifadelerin farklı dillerdeki karşılıkları İSNAD sistemi içinde belirlenmiş ve standartlaşmaya böylece katkı sunulmuştur.

APA, MLA ve Chicago gibi atıf sistemlerinin İngilizce olarak kaleme alınan metinlerde kolaylıkla kullanılabilmesi için EndNote, Zotero ve Mendeley gibi kaynak gösterme yazılımlarına ait şablon eklentileri geliştirilmiştir. Bilgisayarlarına EndNote, Zotero ve Mendeley gibi yazılımları yükleyen araştırmacılar, elle tek tek dipnot ve kaynakça oluşturma zahmetinden kurtulmaktadırlar. Bu yazılımlara ait şablon eklentileri İngilizce metinlerde kullanılacak şekilde geliştirilmiştir. Oysa EndNote veya Zotero kullanan Türk veya diğer dilleri konuşan kullanıcıların, APA veya Chicago yazılım eklentilerini aynen kullanmaları mümkün olamamaktadır. Çünkü yazılım şablonlarındaki ifadeler ve belirteçler aşağıda belirtildiği üzere İngilizce olarak görünmeye devam etmektedir.

Yukarıda görüldüğü gibi APA ve Chicago şablonlarında “Ph.D. dissertation” ifadesi durmaktadır. Oysa Türkçe atıflarda bu ifade “Doktora tezi” ve “Yayınlanmamış Doktora tezi” şeklinde kullanılmaktadır. İSNAD atıf sistemi şablon eklentileri ise İngilizce ile birlikte Türkçe dil uyumuna da sahiptir ve bu açıdan Türk kullanıcılar için daha uygundur. İSNAD’ın diğer dillere uyum çalışmaları da sürdürülmektedir.

APA, MLA ve Chicago gibi aslı İngilizce olarak kullanıma sunulan akademik yazım sistemleri, çoğu kişinin zannettiği gibi sadece dipnot ve kaynakça oluşturma kurallarını içermezler. Bu atıf sistemleri, akademik yazının başlık formatının nasıl olması gerektiği, dolaylı ve doğrudan alıntının nasıl yapılacağı, tablo ve şekillerin nasıl oluşturulacağı gibi akademik bir yazı kaleme alınırken dikkat edilmesi gerekli tüm kural ve belirlemeleri

içerirler. Oysa bu husus, yeteri kadar bilinmemektedir. İlgili stillerin İngilizce olarak hazırlanmış olmaları ile matbu nüshaları ve online tam metin erişimlerinin ücretli olmasının bu bilinmezlikte etkili olduğu düşünülebilir. Benzer şekilde İSNAD atıf sistemi de akademik bir çalışma hazırlanırken başlığının nasıl belirleneceği, özet kısmında asgari olarak hangi bilgilerinin yazılması gerektiği, anahtar kavramların nasıl belirleneceği, başlıklandırmanın nasıl olacağı, tablo ve şekillerin nasıl oluşturulacağı, çalışmada kullanılan Arapça, Farsça, İngilizce ve diğer eser adlarının ve müellif isimlerinin nasıl yazılacağı, tarih ve yüzyılların hangi formatta gösterileceği, yayın etiği kapsamında nelere dikkat edilmesi gerektiği, istifade edilen kaynak eserden dolayı veya doğrudan nasıl alıntı yapılacağı, atıf yapılan kaynakların metin içinde veya dipnotta nasıl yazılacağı ve kaynakçanın nasıl oluşturulacağı gibi akademik yazımla ilgili bilinmesi gerekli tüm kuralları içermektedir. İSNAD atıf sisteminin yaygınlaşması, akademik yazımda sosyal bilimlerde özelinde yazım ve atıf birliğinin sağlanmasına katkı sağlayacak ve yazarların işini oldukça kolaylaştıracaktır. Ayrıca akademik bir yazı kaleme alınırken dikkat edilmesi ve uyulması gerekli tüm bu incelikler; okurlar, öğrenciler ve araştırmacılar tarafından rahatlıkla ulaşılabilir ve öğrenilebilir olacaktır. Halihazırda akademik yazımla ilgili bu incelikler İSNAD atıf biçimi gibi bir sistem başlığı altında yaygın şekilde öğretilmediği için yayıncılar, yayın kurulları, danışmanlar ve redaktörler; öğrenci ve yazarların yazım ve atıf hatalarını tashih etmek için yoğun çaba sarfetmek zorunda kalmaktadırlar. Ayrıca Türkiye merkezli bir atıf sisteminin ve bu sisteme ait yazım şablon eklentilerinin bulunmaması, akademik bir yazı hazırlanırken kaynak gösterme yazılımı kullanımının yaygınlaşmamasına yol açmaktadır. Ne yazık ki her yıl yüzlerce yayın yapan kurum ve kuruluşların, kullandıkları “Yazım ve Atıf Kuralları” çerçevesinde hazırlattıkları EndNote, Zotero ve Mendeley gibi yazım eklentileri bulunmamaktadır. İSNAD atıf sistemi ise matbu ve online olarak ulaşılabilir olduğu gibi bilgisayar yazım eklentileri ile yazarlara kolay bir kullanım imkanı da sunmaktadır.

Türkiye’de ve Türk Cumhuriyetlerinde sosyal ve beşeri bilimlerde alanında her yıl binlerce yayın yapılmaktadır. Bu yayınlar ise milyonlarca atıf içermektedir. Bu atıfların doğru ve eksiksiz olarak tespiti ve bibliyometrik olarak analizi önem taşımaktadır. Buna karşın, Türkiye’de ve Türk Cumhuriyetlerinde sosyal ve beşeri bilimlerde alanında ortak bir atıf ve kaynakça gösterme sistemi kullanılmaması nedeni ile atıflar doğru olarak tespit edilememekte ve kayıt altına alınamamaktadır. İSNAD atıf sisteminin kullanımının yaygınlaşması, eser adlarının ve atıfların belli bir düzen içinde yazılmasını sağlayacak ve bu durum “TR Dizin” ve “İlahiyat Atıf Dizini” gibi bibliyometrik analizler yapacak dizinlere temiz veri sağlayacaktır.

APA ve MLA gibi atıf sistemlerinde yazar adı kısaltılarak kullanılmaktadır (Örnek: Yeşilyurt, T.). İSNAD atıf sisteminde ise yazar ismi ve soyadı kısaltılmadan açıkça yazılmaktadır (Örnek: Yeşilyurt, Temel). Bu tercih, yazar ve eseri arasındaki bağlantının daha rahat kurulabilmesine ve başka isimlerle karıştırılmasının önlenmesi olarak sağlanması açısından oldukça avantajlıdır. Aksi halde okurlar, “Yeşilyurt, T.” şeklinde belirtilen yazarın

adının tam olarak ne olduğunu mevcut ihtimallerden dolayı (Tacettin, Taha, Talip, Tarık, Tayyip, Temel, Tuncay vb.) hızlıca kavrama imkanından yoksun olacaklardır.

APA	Yeşilyurt, T. (2018). Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık. Cumhuriyet İlahiyat Dergisi, 22 (1), 93-111. DOI: 10.18505/cuid.405516
MLA	Yeşilyurt, T. "Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık". Cumhuriyet İlahiyat Dergisi 22 (2018): 93-111 < http://dergipark.gov.tr/cuid/issue/36586/405516 >
Chicago	Yeşilyurt, T. "Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık". Cumhuriyet İlahiyat Dergisi 22 (2018): 93-111
RIS	TY - JOUR T1 - Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık AU - Temel Yeşilyurt Y1 - 2018 PY - 2018 N1 - doi: 10.18505/cuid.405516 DO - 10.18505/cuid.405516 T2 - Cumhuriyet İlahiyat Dergisi JF - Journal JO - JOR SP - 93 EP - 111 VL - 22 IS - 1 SN - 2528-9861-2528-987X M3 - doi: 10.18505/cuid.405516 UR - http://dx.doi.org/10.18505/cuid.405516 Y2 - 2018 ER -
EndNote	%0 Cumhuriyet İlahiyat Dergisi Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık %A Temel Yeşilyurt %T Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık %D 2018 %J Cumhuriyet İlahiyat Dergisi %P 2528-9861-2528-987X %V 22 %N 1 %R doi: 10.18505/cuid.405516 %U 10.18505/cuid.405516
ISNAD	Yeşilyurt, Temel . "Mâtürîdîlerde İmanda Açıklık". Cumhuriyet İlahiyat Dergisi 22 / 1 (Haziran 2018): 93-111. http://dx.doi.org/10.18505/cuid.405516

APA, MLA ve Chicago gibi akademik yazım sistemlerinde eserin iki veya daha fazla yazarının bulunması halinde, yazar isimleri arasında “ve” bağlacına karşılık olarak “and” bağlacı ya da “&” işareti kullanılmaktadır. Oysa bu bağlaçlar, Türkçede ve diğer dillerde kullanılmamaktadır. Türkçe olarak hazırlanan İSNAD atıf sisteminde yazarların isimleri “kısa çizgi (-)” ile ayrılmaktadır. Bu hali ile İSNAD, Türkçe başta olmak üzere İngilizce ve diğer dillerde çeviriye gerek kalmadan kullanılabilecek bir esnekliğe sahiptir.

Yazma bir metnin, mevcut tek nüshasına veya nüshalarına dayanarak müellifin kaleminden çıkmış haline ulaşma çalışmasına tahkik denir. Sosyal bilimler alanında yapılan araştırmalarda tahkik çalışmalarına atıf yapılırken muhakkik (tahkik eden kişinin) isminden önce “thk.” kısaltması kullanılmaktadır (Örnek: Ebû İshâk es-Saffar, *Telhîsü'l-edille*, thk. Angelika Brodersen) . APA, MLA ve Chicago gibi akademik yazım sistemlerinde ise “tahkik” yerine “Edited by” ifadesi ve “ed.” kısaltması tercih edilmektedir (Örnek: Ebû İshâk es-Saffar, *Telhîsü'l-edille*, ed. Angelika Brodersen). Oysa tahkik çalışması, editöryal yayından farklıdır ve bu farklı belirtmek için “thk.” kısaltmasının kullanılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. İSNAD atıf sisteminde tahkik çalışmalarına atıf yapılırken “thk”. kısaltmasının kullanımı benimsenmiştir.

Chicago atıf sisteminde yüksek lisans veya doktora tezlerine atıf yapılırken tez adı çift tırnak içine alınarak yazılmaktadır. Oysa Türk yazarlar arasında tez adlarının çift tırnak içine alınmadan italik yazılması şeklinde bir kullanım alışkanlığı yaygındır ve yerleşmiştir. Kullanıcı tercihleri dikkate alınarak İSNAD atıf sisteminde tez adlarının italik yazılması tercih edilmiştir.

Chicago Tez Atıf Örneği: Cynthia Lillian Rutz, “*King Lear and Its Folktale Analogues*” (PhD diss., University of Chicago, 2013), 99–100.

İSNAD Tez Atıf Örneği: Cynthia Lillian Rutz, *King Lear and Its Folktale Analogues* (Doktora tezi, Chicago Üniversitesi, 2013), 99–100.

APA stilinde kaynakçada makale ve kitap adları yazılırken bu eser adlarının sadece ilk sözcüğü büyük harfle başlar; diğer sözcükler ise küçük harfle yazılır. Eser adında yer alan sözcüklerin küçük harfle başlaması, Türkçe'ye ve Türk araştırmacıların kullanım alışkanlıklarına uygun değildir. İSNAD atıf sisteminde Türk dili ve Türk kullanıcıların kullanım alışkanlıkları dikkate alınarak makale ve kitap adlarında yer alan tüm sözcüklerin büyük harfle başlayacak şekilde yazılması uygulaması tercih edilmiştir.

APA Kaynakça Yazım Örneği: Yılmaz, O.K. (2018). *İSAM tahkikli neşir kılavuzu*. Ankara: İSAM yayınları.

İSNAD Kaynakça Yazım Örneği: Yılmaz, Okan Kadir. *İSAM Tahkikli Neşir Kılavuzu*. Ankara: İSAM yayınları, 2018

APA, MLA ve Chicago gibi atıf sistemlerinde hadis kitaplarına atıf ile normal eserlere atıf arasında herhangi bir fark gözetilmemektedir. Oysa İslam araştırmaları alanında temel hadis kitapları kaynak gösterilirken Buhârî, Ebû Dâvûd, İbn Mâce, Tirmizî, Nesâî ve Dârimî'nin eserlerine müellif isimlerinden sonra virgöl, sonrasında Kitâb (Bölüm) adı ve Bâb numarası şeklinde; Müslim'in *Sahîh* adlı eseri ile İmam Mâlik'in *Muvatta'*ına ise Kitâb adı ve hadis numarası belirtilerek atıf yapılmaktadır. İSNAD atıf sisteminde, bu alanda çalışan uzmanların genel kullanımı, hadis eserlerine atıf kuralı olarak aynen benimsenmiştir.

APA atıf sisteminde Kur'an-ı Kerîm'de yer alan âyetlere "Kur'an-ı Kerim 5:3-4" şeklinde atıf yapılmaktadır. Oysa bu alanda çalışan araştırmacılar; âyetlere, sûre adı ile sûre ve âyet numarasını belirterek atıf yapmaktadırlar. İSNAD atıf sisteminde, alan uzmanlarının kullanımı esas alınarak âyetlere, "Sûre Adı Sûre Numarası/Âyet Numarası" şeklinde atıf yapılmaktadır (Örnek: el-Bakara 2/14).

Türkiye'de sosyal bilimler alanında yayın yapan birçok yayıncının kitap, dergi veya yayınladığı ansiklopedilerde kullandığı kaynak gösterme usulleri, uluslararası kaynak gösterme biçimleri ile uyumlu değildir. Zira APA, Turabian, Vancouver, Chicago ve MLA gibi uluslararası referans stilleri aşağıda da görüldüğü üzere, kaynakçada eser künye bilgilerini nokta esaslı olarak parçalayan bir sistem kullanmaktadır. Oysa sosyal bilimler alanında yayın yapan çoğu yayıncı, kaynakçayı da aynen dipnotta olduğu gibi virgöl ile bölerek yazan uluslararası bir karşılığı olmayan yazımları tercih etmektedirler. Kaynakçada nokta kullanılması, indeks ve veri tabanı yazılımlarının eserlerin künye bilgilerini doğru olarak parçalamasına, taramasına ve bulmasına imkân sağlamaktadır. Bu sayede tarama yapan bilgisayar yazılımları tarafından, ilk noktaya kadar yazar, ikinci noktaya kadar eser ve son noktaya kadar ise basım bilgileri anlamlı birer veriye dönüştürülebilmektedir. Kaynakça oluşturulurken künye bilgilerini nokta esaslı bölen bir sistem kullanılmadığında ise veri tabanları ve indekslerin yazılımları, eser künye bilgilerini anlamlı veriler olarak tarayamamaktadır. Bu durumda ise gerçekte onlarca atıf alan bir makale, hiç atıf almamış gibi ölçülmektedir. Türkiye merkezli yayın yapan dergilerin çoğunda uluslararası geçerliliği olan bir atıf stili kullanılmadığı düşünüldüğünde, binlerce atfın doğru olarak tespit edilemediği söylenebilir.

Uluslararası Bir Karşılığı Olmayan Kaynakça Örnekleri:

Özdeş, Talip, *Maturidi'nin Tefsir Anlayışı*, İstanbul: İnsan Yayınları, 2003.

Özdeş, Talip, *Maturidi'nin Tefsir Anlayışı*. İnsan Yayınları, İstanbul 2003.

Özdeş, Talip, *Maturidi'nin Tefsir Anlayışı*. İnsan Yayınları, İstanbul, 2003.

Özdeş, Talip, *Maturidi'nin Tefsir Anlayışı*, (İnsan Yay., İstanbul 2003).

ÖZDEŞ, Talip. *Maturidi'nin Tefsir Anlayışı*. (İnsan Yayınları, İstanbul 2003).

Özdeş Talip, *Maturidi'nin Tefsir Anlayışı*, (İstanbul: İnsan Yayınları, 2003).

Aktarılan örneklerden her biri akademik bir dergiden alındı. Görüldüğü üzere bu örnekler, Chicago stiline bozulmuş veya uyarlanmış şeklidir. Yazarların çalışmalarına yapılan atıfların ve dergilerinin etki değerlerinin (impact factor) doğru olarak belirlenebilmesi, uluslararası standartlara uygun bir atıf sisteminin kullanılmasına bağlıdır. İSNAD atıf sistemi, dergilerinin bu ihtiyacını karşılayabilecek niteliklere haiz olarak geliştirilmiştir.

Kaynak gösterme sistemleri genelde iki yaklaşıma dayanır. Bunlardan biri “Yazar-Tarih (Author-Date)” bilgisinin metin içinde verilmesine dayanan APA benzeri metin içi sistemdir. Diğeri ise “Yazar-Eser (Author-Title)” bilgisinin numerik rakamdan sonra dipnotta belirtildiği Chicago, MLA ve Turabian stillerinde olduğu gibi dipnotlu sistemdir. Bu sistemlerde atıf gösterimi ve kaynak yazımı farklıdır. Araştırmacıların her ikisini de öğrenmesi ve uygulaması güçtür. Ayrıca her iki stilde kaynakça farklı oluşturulduğu için atıf tespitine dair bilgisayar yazılımlarının farklı parçalama ihtimallerine göre hazırlanması gerekmektedir. Oysa İSNAD atıf sisteminde atıf yapılan kaynağa dair bilgiler, hem metin içinde “Yazar-Tarih” bilgisi şeklinde hem de dipnotta “Yazar-Eser” bilgisi olarak ilgili sosyal bilim dalının genel kullanımına uyularak verilebilmektedir. Ancak kaynakçada İSNAD’a göre eser künye bilgileri, tek bir biçimde nokta ile bölünerek yazılabilmektedir. Atfın her iki biçimde yazılabilesine karşın kaynakçanın tek bir biçimde oluşturulması İSNAD atıf sisteminin güçlü ve özgün yanlarından birisidir. Örneğin İSNAD’a uygun olarak psikoloji alanında hazırlanan bir makalede atıf paragraf içinde “Topaloğlu (2014, 11-15)” şeklinde yazılabilir. İlahiyat, tarih veya diğer sosyal bilim alanlarında hazırlanan makalelerde ise kullanılan esere dipnotta “Abdullah Demir, *Ebû İshak es-Saffar’ın Kelâm Yöntemi* (Ankara: İSAM Yayınları, 2018), 44” şeklinde atıf yapılabilir. Buna karşın gerek İSNAD Metin İçi ve gerekse İSNAD Dipnotlu sistemin tercih edildiği çalışmalarda “Kaynakça” tek bir biçimde “Soyad, Ad. Eser Adı. Basım Yeri: Yayıncı, Tarih.” formunda oluşturulmak zorundadır. İSNAD’ın bu özgün yönü sayesinde TR Dizin ve İlahiyat Atıf Dizini gibi dizinler; temiz, parçalanabilir ve makine yardımı ile okunabilir kaynakça verisi elde edebileceklerdir.

Akademik yazılarda hangi kaynak gösterme biçiminin kullanılacağı yazar tarafından değil eseri yayınlamak veya kabul edecek yayıncı, enstitü, üniversite veya kurum tarafından belirlenmektedir. Bu ise yazarı oldukça güç bir duruma düşürmektedir. Yayıncı, enstitü,

üniversite veya kurum, kullanımda olan herhangi bir biçimde eserin hazırlanmasını isteyebilmekte veya uluslararası bir karşılığı olmayan kendi yazım kurallarına uyulmasını mecbur tutulabilmektedir. Bu durum, yazarı, hazırladığı metnin dipnot ve kaynakçasını baştan sona değiştirme zorluğu ile karşı karşıya bırakmaktadır. Oysa sosyal ve beşeri bilimler alanının tüm alt disiplinlerinde kullanılabilecek şekilde geliştirilen İSNAD atıf sisteminin kullanımının tercih edilmesi, araştırmacıların karşı karşı oldukları sıkıntıyı da gidermiş olacaktır. Araştırmacı çalışmasını İSNAD atıf sistemine uygun olarak hazırladıktan sonra bu sistemi kullanan dilediği dergi, yayınevine ve kuruma gönderebilecektir. Bu açıdan Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinde İSNAD'ın yayınları ile kurum ve kuruluşlar tarafından kullanımının benimsenmesi önem taşımaktadır.

10. İSNAD atıf sistemine nasıl erişilebilmektedir?

İSNAD atıf sistemi matbu olarak Sivas Cumhuriyet Üniversitesi tarafından yayınlanmış ve ücretsiz olarak araştırmacıların kullanımına sunulmuştur. İSNAD atıf sistemi, web sayfası üzerinden e-kitap formatında ücretsiz olarak indirilebilmektedir. Aynı zamanda kullanıcı dostu bir arayüze sahip *İSNAD-Online*, mobil cihazlar ve bilgisayarlardan kullanılabilmektedir.

11. İSNAD atıf sistemi hangi dillerde kullanılabilmektedir?

İSNAD atıf sisteminin öncelikle Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinde kullanılması hedeflenmektedir. Ayrıca uluslararası alanda kullanımının yaygınlaşması için de İngilizce, Almanca, Fransızca ve Arapça dillerine çevirisi devam etmektedir.

12. İSNAD atıf sistemi Türkiye dışında kullanılabilir mi?

İSNAD Atıf Sistemi, ilahiyat alanında yayın yapan dergiler başta olmak üzere Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinde sosyal ve beşeri bilimler alanında hazırlanan yayınlarda ortak bir atıf sisteminin kullanımını sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. İSNAD, Türkiye dışında Kırgızistan ve Kazakistan gibi ülkelerde yayınlanan dergilerinde kullanılmaya başlanmıştır. İSNAD'ın Türkçe konuşan ülkelerde yaygınlaşması hedeflenmektedir. Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinde ortak bir kaynak gösterme sisteminin kullanılması, verilerin kolaylıkla kayıt altına alınması ve atıf yapılması ile etki değeri ve atıf oranı gibi bibliyometrik hesaplamaların daha rahat yapılmasına olanak sağlayacaktır. Ne yazık ki Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinde üretilen bilimsel verileri kayıt altına alan ve kullanıma sunan bir veri tabanı veya dizin hizmeti bulunmamaktadır. İSNAD atıf sisteminin Türk Cumhuriyetlerinde yaygınlaşması, ortak bir referans dilinin oluşmasına ve hazırlanacak bilgisayar yazılımlarının ve veri tabanlarının temiz ve sağlıklı veri temin etmesine olanak sağlayacaktır. Bu aşamadan sonra Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinde üretilen bilimsel verileri kayıt altına alan bir dizin geliştirilmesi daha mümkün hale gelecektir.

13. İSNAD atıf sisteminin yazılım entegrasyonu yapıldı mı?

İSNAD atıf sisteminin Zotero, Mendeley ve EndNote gibi kütüphane ve referans düzenleme yazılımlarına uygun şablon eklentileri hazırlanarak ücretsiz olarak İSNAD web sayfasından kullanıma sunulmuştur. Ayrıca İSNAD; WEB OF SCIENCE / CLARIVATE ANALYTICS, TÜBİTAK TR Dizin ve TÜBİTAK DergiPark gibi akademik yayıncılıkla ilgili indeks ve dergi platformlarınca kaynak gösterme biçimi olarak kabul edilerek sistem entegrasyonu yapılmıştır.

YAZILIM ŞABLONLARI

EndNote Şablonu

Zotero ve Mendeley Şablonu

Microsoft Word Bibliyografya Stili

Clarivate Analytics

EndNote

Get Started

Buy EndNote

Learn More

Request a trial

İSNAD

Date: Thursday, June 07, 2018

Discipline: Humanities

File Name: ISNAD.ens

Publisher: DIMER

URL: <http://www.isnadsistemi.org>

Citation Style: Footnote

Bibliography Sort Order: Author-Title

BibField1: Author

BibField2: Title

BibField3: Journal

TR Dizin

Yayın Formatı*

☒ Basılı ☒ Elektronik

Derginin Adı*

Cumhuriyet İlahiyat Dergisi

Derginin Yabancı Dildeki Adı

Cumhuriyet Theology Journal

ISSN*

2528-9861

e-ISSN*

2528-987X

Seçiniz

AMA

APA

Chicago

IEEE

İSNAD

MLA

Vancouver

DergiPark

Hakkında ▾ Dergiler Konular ▾ Yayıncılar ▾ Araştırmacılar İletişim

EndNote %0 Cumhuriyet İlahiyat Dergisi Mâtürdilerde İmanda Açıklık %A Temel Yeşilyurt %T Mâtürdilerde İmanda Açıklık %D 2018 %J Cumhuriyet İlahiyat Dergisi %P 2528-9861-2528-987X %V 22 %N 1 %R doi: 10.18505/cuid.405516 %U 10.18505/cuid.405516

İSNAD Yeşilyurt, Temel . "Mâtürdilerde İmanda Açıklık", Cumhuriyet İlahiyat Dergisi 22 / 1 (Haziran 2018): 93-111. <http://dx.doi.org/10.18505/cuid.405516>

Dr. Abdullah Demir

İlahiyat Atıf Dizini ve İSNAD Atıf Sistemi Koordinatörü

abdemir@ybu.edu.tr